

رابطه مودت اهل بیت با رسالت چیست و چرا مودت پاداش رسالت پیامبر اسلام است؟

محبت یا مودت پاداش رسالت پیامبر کدام است؟

خداوند در قرآن از پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) خواسته که مودت خاندان خود را به عنوان پاداش رسالتشان به مردم معرفی کنند.^۱ در ردسهای قبل پیرامون تفاوت میان محبت و مودت صحبت کردیم و گفتیم که مودت محبت همراه با تلاش و کوشش در جهت نزدیکی و شباهت به محبوب است. در این درس به این موضوع می‌پردازیم که چرا مودت پاداش رسالت پیامبر اسلام معرفی شده است؟

هر کاری در این دنیا معنایی دارد که با اجر و نتیجه آن آشکار می‌شود. در حقیقت فارغ از عظمت و بزرگی کار، مادامی که کار ما به ثمر نرسد، اجر آن را دریافت نکرده‌ایم. معلمی را در نظر بگیرید که عمری تلاش کرده، اما شاگردانش نه چیزی از او یاد گرفته و نه به جایی رسیده‌اند، یا کشاورزی که تمام عمر و زندگی خود را برای شخم زدن و آماده‌سازی زمین سپری کرده، اما هرگز محصولی درو نکرده باشد، آیا حاصل زحمتهای این افراد محقق شده و مزد تلاش‌های خود را گرفته‌اند؟

طبیعتاً این پرسش زمانی که به اجر پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) به عنوان بالاترین راه‌نما و ختم رسولان الهی برسد، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. کسی که سال‌ها زحمت هدایت بشر را بر دوش کشیده؛ شبانه‌روز برای تربیت امت خود وقت صرف کرده و انواع سختی‌ها، شکنجه‌ها و از دست دادن‌ها را در این راه تجربه نموده است. سوال اینجاست که چرا مودت پاداش رسالت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) بوده است؟ آن هم کسی که به عنوان عظیم‌ترین شخصیت این عالم، مهم‌ترین کار عالم را بر دوش داشته است.

نکته اینجاست که پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) پس از تحمل این همه سختی از مردم مزد مالی و یا احترام ظاهری نخواستند؛ و یا حتی خواسته خود را به سمت عبادت، جهاد و یا انفاق نبردند؛ تنها خواسته‌شان مودت اهل بیت است که خود نقش تکمیل کننده رسالت را بر دوش داشته و به عنوان متخصصان معصوم راه‌نمایان ما در مسیر پر پیچ و خم رسیدن بخ هدف خلقت هستند.

^۱ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى؛ سوره شوری، آیه ۲۳

در حقیقت مفهوم مودت و درک رابطه مودت با رسالت موضوعی است که اگر با معنای درست و در جای صحیح خود به کار برود، امت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) را مانند بازوی محکمی در کنار اهل بیت (علیهم‌السلام) قرار داده و ما را در انجام وظیفه خود یاری می‌کند؛ اگرچه همان‌طور که پیشتر نیز به آن اشاره کردیم، عدم فهم درست امت از رابطه مودت با رسالت سرنوشت دیگری برای امت و اهل بیت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) رقم زده است. ما در این مقاله قصد داریم تا نشان دهیم که چرا مودت پاداش رسالت معرفی شده و ما چه زمانی می‌توانیم این وظیفه را به درستی ادا کنیم؟

اجری که به درستی ادا نشد

اگرچه ما در این عالم مامور به انجام وظیفه خود بوده و مامور به حصول نتیجه نیستیم، اما همان‌طور که در مثال معلم یا کشاورز گفتیم اجر هر کاری با نتیجه آن مشخص می‌شود؛ در نتیجه اگر هدف پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) چنان‌که قرآن می‌فرماید، خارج کردن انسان‌ها از ظلمت به سوی نور است^۲، اجر ایشان نیز فقط زمانی معنا پیدا می‌کند که مردم به این نور دست یابند.

اما این نور تنها از طریق پیوند با جانشینان معصوم پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و در سایه برقراری حکومت الهی محقق می‌شود؛ زیرا تنها در این صورت است که امکان برپا کردن احکام الهی و حرکت مطابق با برنامه‌ای که خداوند برای ما در نظر گرفته، به صورت کامل ایجاد خواهد شد. قطعا رسیدن به هدف خلقت و شبهات به‌الله در حکومتی که بنیاد و بنای آن بر خلاف خواست خدا ریل‌گذاری شده، محقق نمی‌شود. از همین رو قرآن خطاب به پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) می‌فرماید، «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ»^۳ به این معنا که اگر پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) ولایت اهل‌بیت را معرفی نکنند، رسالتشان ابتر مانده و اجرشان محقق نمی‌شود.

^۲ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ، سوره حدید، آیه ۹
^۳ سوره مائده، آیه ۶۷

و البته تاریخ نمونه روشنی از بیان این حقیقت است؛ زیرا بسیاری از مردم زمان پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) اگرچه محبت ایشان را در دل داشتند، اما به جایگاه مودت نسبت به معصوم نرسیده بودند. یعنی علی‌رغم داشتن محبت حاضر نبودند در عمل از ایشان تبعیت کرده و خواسته‌ها و دستورات مربی خود را در صدر نیازها و خواسته‌های دنیایی و یا مناسبات قومی و قبیله‌ای خود قرار دهند. همین تفاوت در نگاه و سوء برداشت در فهم رابطه مودت با رسالت، باعث شهادت سیزده معصوم در طول تاریخ و آوارگی و غیبت هزار ساله چهاردهمین معصوم گشت؛ در صورتی که پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) مودت را عاملی برای رسیدن جامعه بشری به «حیات طیبه و انسانی» در زیر سایه اهل‌بیت می‌دانستند و خواهان محبتی بودند که دارای نتیجه عملی بوده و با پیروی بشر از فرامین متخصص معصوم منجر به تحقق مودت پاداش رسالت شود. در واقع می‌توان از مودت اهل‌بیت به عنوان ثمره مشترکی برای رسالت و زندگی بشر تعبیر کرد که هم موجب به ثمر رسیدن زحمات پیامبر رحمت شده و هم ما را به سعادت و آرامش دنیوی و اخروی می‌رساند. طبیعی است که رسیدن به شادی و آرامش جز در سایه پیوند با ولی الله که منشاء و مبداء رحمانیت و کمالات مطلق و بی‌نهایت الهی است، امکان‌پذیر نمی‌باشد.

مودت؛ درخواستی غیرشخصی

در حقیقت با انتخاب مودت، پیامبر خواسته خود را از یک امر قلبی یا شخصی فراتر برده و آن را به سمت محبتی سوق دادند که به عمل، وفاداری و پیروی از اهل بیت (علیهم‌السلام) منجر می‌شود. همان‌گونه که مودت میان همسران منجر به همکاری و ایثار در خانواده گشته و باعث استحکام بنیان‌های خانواده می‌شود، مودت حقیقی نسبت به اهل‌بیت (علیهم‌السلام) نیز به پذیرفتن آنان به‌عنوان الگوی زندگی و عمل کردن به رهنمودهایشان منتهی شده و ما را به کمال حقیقی می‌رساند.

پس مودت پاداش رسالت تنها و تنها به نفع خود ما بوده و همان راهی است که نه تنها در جنبه فردی منجر به شکوفایی کمالات و رسیدن ما به الله می‌شود، بلکه موجب ترویج رحمانیت، عدالت و سبک زندگی الهی در سایه حکومت متخصص معصوم خواهد شد.

در حقیقت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) مامور بودند که به عنوان یک مربی اجر کار خود را به گونه‌ای مطرح کنند که نتیجه آن به ساخته شدن انسان‌هایی شبیه به خودشان، اهل بیت و در یک کلام شبیه به انسان کامل منجر شود. انسانی در تراز خلافت الهی که با اصل و ریشه خود آشناست، خود را موجودی ابدی دیده و زندگی خود را به گستره ابدیت تعریف می‌کند و این هدف تنها زمانی تحقق پیدا می‌کند که پس از پیامبر انسان‌ها به حال خود رها نشده، الگویی برای شباهت به الله داشته باشند و از هدایت متخصص معصومی که تمام [اطلاعات تخصصی](#) مورد نیاز برای رساندن بشر به سعادت را داراست، بهره‌مند باشند. از همین رو خداوند در سومین آیه از سوره مائده^۴، نعمت ولایت را کامل کننده دین و تمام کننده رسالت پیامبر معرفی می‌کنند؛ زیرا تنها در این صورت است که رسالت پیامبر به کمال و غایت نهایی و نتیجه مطلوب خود می‌رسد.

در مجموع اگر در نظر داشته باشیم که اجر هر کس متناسب با هدف او تعریف می‌شود؛ در این صورت فهم رابطه مودت با رسالت برای ما آسان‌تر خواهد شد. مودت پاداش رسالت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) معرفی شده است با این هدف که ساختن انسان‌هایی نورانی، پیوند زدن آنان با خدا و قرار دادن آن‌ها در مسیر شباهت با الله محقق شود. هدفی که تنها در سایه مودت و محبت توأم با پیروی از امام به دست خواهد آمد.

مودت اهل بیت (علیهم‌السلام) همان تحقق عینی رسالت و تبعیت عملی از متخصص معصوم است که منجر به قبولی ما در مکتب پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) شده و ما را به غایت و کمال انسانی‌مان نزدیک می‌کند. در حقیقت با فهم اینکه بدون مودت، رسالت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) ابتر و مودت پاداش رسالت ایشان بی‌ثمر می‌ماند، رابطه مودت با رسالت نیز برای ما مفهوم واضح‌تری پیدا می‌کند.

^۴ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي